

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Elżbieta Karska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Czubik

SSN Tomasz Demendecki

w sprawie z powództwa P. S.A. z siedzibą w W.
przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
o nadużycie pozycji dominującej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 26 października 2023 r.
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 11 czerwca 2021 r., sygn. VII AGa 928/19:

- 1. oddala skargę kasacyjną;**
- 2. zasądza od powoda P. S.A. w W. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia wyroku do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 lipca 2012 r., nr DOK - [...] Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: „Prezes UOKiK”, „pozwany”):

I. na podstawie art. 11 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (dalej: „uokik”) uznał za praktykę ograniczającą konkurencję na krajowym rynku sprzedaży detalicznej gazu ziemnego i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 9 ust. 1 w zw. z art. 9 ust. 2 pkt 2 uokik działania P. S.A. w W. (dalej: „P.”, „powód”) polegające na nadużywaniu pozycji dominującej na krajowym rynku hurtowej sprzedaży gazu ziemnego przez ograniczanie zbytu ze szkodą dla kontrahentów lub konsumentów przez odmowę sprzedaży gazu ziemnego na zasadach umowy kompleksowej na rzecz przedsiębiorcy zamierzającego dokonywać dalszej odsprzedaży, tj. N. sp. z o.o. w W. oraz stwierdził zaniechanie jej stosowania z dniem 30 listopada 2010 r.,

II. na podstawie art. 11 ust. 1 i 2 uokik uznał za praktykę ograniczającą konkurencję i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 9 ust. 1 w zw. z art. 9 ust. 2 pkt 5 uokik działania P. polegające na nadużywaniu pozycji dominującej na krajowym rynku hurtowej sprzedaży gazu ziemnego przez przeciwdziałanie ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji na krajowym rynku sprzedaży detalicznej gazu ziemnego wskutek odmowy sprzedaży tego paliwa gazowego na zasadach umowy kompleksowej na rzecz przedsiębiorcy zamierzającego dokonywać dalszej odsprzedaży, tj. N. sp. z o.o. w W. oraz stwierdził zaniechanie jej stosowania z dniem 30 listopada 2010 r.,

III. na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 1 uokik nałożył na ww. przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości 60.016.474,40 zł płatną do budżetu państwa z tytułu naruszenia zakazów, o których mowa w pkt I i II sentencji decyzji,

IV. na podstawie art. 77 ust. 1 oraz art. 80 uokik Prezes UOKiK obciążył P. kosztami postępowania antymonopolowego w wysokości 119,85 zł i zobowiązał do ich uiszczenia na rzecz Prezesa UOKiK.

Powód P. w złożonym odwołaniu zaskarżył decyzję Prezesa UOKiK w całości.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes UOKiK wniósł o oddalenie odwołania w całości oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyrokiem z dnia 12 maja 2014 r., XVII AmA 16/13, oddalił odwołanie w całości i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Na skutek apelacji wniesionej od powyższego wyroku przez powoda Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 29 maja 2015 r., VI ACa 1018/14, zmienił zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym w ten sposób, że: zmienił decyzję Prezesa UOKiK nr DOK - [...] z dnia 5 lipca 2012 r. w punkcie trzecim obniżając nałożoną karę pieniężną z kwoty 60.016.474,40 zł do kwoty 5.508.581 zł i oddalił odwołanie w pozostałym zakresie (pkt I), oddalił apelację w pozostałej części (pkt II) oraz postanowił o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt III).

Obie strony wniosły od powyższego wyroku skargi kasacyjne.

Pozwany zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie w części tj. w pkt I w zakresie obniżenia nałożonej kary pieniężnej, powód - w części tj. w zakresie pkt I w zakresie w jakim Sąd Apelacyjny utrzymał w mocy karę nałożoną na powoda i oddalił odwołanie w pozostałym zakresie oraz w pkt II w całości.

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 10 stycznia 2017 r., III SK 61/15, uchylił zaskarżony wyrok ze skargi kasacyjnej powoda i przekazał sprawę w tym zakresie Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego (pkt 1), oddalił skargę kasacyjną pozwanego (pkt 2) oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego (pkt 3).

Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 8 czerwca 2017 r., VI ACa 388/17, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego i kasacyjnego.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyrokiem z 10 października 2019 r., XVII AmA 43/17, w pkt I zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że w miejsce kary pieniężnej w wysokości 60.016.474,40 zł nałożył na P. karę pieniężną w wysokości 5.508.000 zł, w pkt II oddalił odwołanie w pozostałej części, w pkt III nakazał pobrać od P. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w

Warszawie kwotę 5.633,73 zł tytułem kosztów postępowania stanowiących połowę kosztów sporządzenia pisemnej opinii przez biegłego sądowego, w pkt IV nakazał pobrać od Prezesa UOKiK na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 5.633,73 zł tytułem kosztów postępowania stanowiących połowę kosztów sporządzenia pisemnej opinii przez biegłego sądowego, zaś w pkt V zniósł wzajemnie pomiędzy stronami pozostałe koszty postępowania.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód PGNiG zaskarżając orzeczenie w całości.

W odpowiedzi na apelację pozwany Prezes UOKiK wniósł o oddalenie apelacji w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny w Warszawie VII Wydział Gospodarczy i Własności Intelktualnej wyrokiem z 11 czerwca 2021 r., VII AGa 928/19, w pkt I oddalił apelację, w pkt II zasądził od powoda PGNiG na rzecz pozwanego Prezesa UOKiK 540 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Powód P. zaskarżył powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego w całości. Na zasadzie art. 398⁴ § 2 k.p.c. oraz art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, podnosząc, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, tj.: czy dopuszczalne i zgodne z art. 6 ust. 1-3 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (dalej: „Konwencja”) jest przerzucenie na przedsiębiorcę ciężaru dowodu w postępowaniu sądowym z odwołania od decyzji Prezesa UOKiK w zakresie wykazania, że przedsiębiorca nie dopuścił się praktyki ograniczającej konkurencję?

Na mocy art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. oraz art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c., powód PGNiG oparł skargę na następujących podstawach:

1. naruszeniu przepisów prawa materialnego, tj. art. 6 k.c. w zw. z art. 9 ust. 2 pkt 5 uokik w zw. z art. 6 ust. 1-3 Konwencji i art. 7 Konstytucji RP przez ich niewłaściwe zastosowanie i przerzucenie na powoda ciężaru dowodu w zakresie wykazania, że istniały alternatywne względem P. źródła dostaw paliwa gazowego na rzecz przedsiębiorcy zamierzającego dokonywać dalszej odsprzedaży gazu i tym samym naruszenie zasady domniemania niewinności i prawa powoda do obrony;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 6 ust. 1-3 Konwencji i art. 7 Konstytucji RP, przez ich niewłaściwe zastosowanie i uniemożliwienie powodowi efektywnego wykazania wadliwości opinii biegłego, w sytuacji, w której to na powoda został bezprawnie przerzucony ciężar dowodu w zakresie wykazania, że istniały alternatywne względem P. źródła dostaw paliwa gazowego na rzecz przedsiębiorcy zamierającego dokonywać dalszej odsprzedaży gazu, mimo złożenia przez powoda stosownego wniosku o przesłuchanie biegłego na rozprawie i tym samym naruszenie prawa powoda do obrony z uwagi na nierzetelność postępowania.

W związku z powyższym, powód P. wniósł:

1. na zasadzie art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. i art. 398¹⁵ § 1 k.p.c., o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie,
2. o zasądzenie od pozwanego Prezesa UOKiK na rzecz powoda P. kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych,
3. na podstawie art. 398¹¹ § 1 k.p.c., o rozpoznanie skargi kasacyjnej na rozprawie.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany Prezes UOKiK wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a w przypadku jej przyjęcia do rozpoznania o oddalenie skargi kasacyjnej w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania w sprawie, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

W treści skargi kasacyjnej powód przedstawił pytanie prawne dotyczące tego, czy dopuszczalne i zgodne z art. 6 ust. 1-3 Konwencji jest przerzucenie na przedsiębiorcę ciężaru dowodu w postępowaniu sądowym z odwołania od decyzji Prezesa UOKiK w zakresie wykazania, że przedsiębiorca nie dopuścił się praktyki ograniczającej konkurencję. Z uwagi na ten problem skarga została przyjęta do rozpoznania, jednak w przekonaniu Sądu Najwyższego odpowiedź na to pytanie nie jest niezbędna dla jej rozstrzygnięcia.

Choć stosowanie Konwencji do postępowań publiczno-prawnych oraz korzystanie z ochrony przewidzianej w/w Konwencją przez osoby prawne może być interesujące dla doktryny i judykatury, to w przedmiotowej sprawie koncepcja ta nie ma zastosowania, biorąc pod uwagę zarzut naruszenia zasady domniemania niewinności, prawa powoda do obrony oraz nierzetelności postępowania. Poczynione bowiem przez sądy niższych instancji ustalenia co do faktów i co do prawa w ocenie Sądu Najwyższego są prawidłowe i nie wykazują cech nierzetelności. Tym samym, Sąd Najwyższy uważa, że gwarancje przewidziane w art. 6 Konwencji zostały w tym postępowaniu zachowane. Należy zgodzić się ze stanowiskiem, że „to Prezes UOKiK musi w pierwszej kolejności wykazać, że do praktyki ograniczającej konkurencję doszło i w tym zakresie ciąży na nim obowiązek dowodowy. Jeżeli jednak przedstawi dowody na wykazanie swoich twierdzeń, to przedsiębiorca chcąc je podważyć, musi zaproponować stosowne dowody na poparcie swoich zarzutów wobec twierdzeń Prezesa UOKiK. Nie chodzi tu zatem o jakiegokolwiek przerzucenie ciężaru dowodu rozumiane jako oczekiwanie od przedsiębiorcy, że będzie wykazywał swoją niewinność nawet w przypadku, gdy Prezes UOKiK nie podołał ciążącemu na nim obowiązkowi, a o zastosowanie zasady zgodnie z którą to na podmiocie który podnosi określone twierdzenie, ciąży obowiązek jego udowodnienia”.

Sąd Najwyższy nie podziela wątpliwości zawartych w treści skargi kasacyjnej co do tego, że to powód, który podnosi w odwołaniu, iż nie ma podstaw do stwierdzenia, że dopuścił się praktyki ograniczającej konkurencję, winien udowodnić tę okoliczność. Z przytoczonego w treści skargi kasacyjnej orzecznictwa z zakresu ochrony konkurencji i konsumentów wyraźnie wynika, że ciężar dowodu, co do wykazania, iż nastąpiły naruszenia, które uzasadniają nałożenie kary, spoczywa na Prezesie UOKiK, a zatem nie ma potrzeby ponownego rozważenia tej kwestii. Ponadto, w przedmiotowej sprawie organ administracyjny wykazał, że P. dopuścił się naruszeń, a w konsekwencji nałożenie kary było w pełni uzasadnione. Tym samym, Sąd Najwyższy nie stwierdza naruszenia art. 6 k.c., bowiem Prezes UOKiK udowodnił fakt naruszenia przez P. art. 9 ust. 1 uokik, co potwierdza opinia biegłego z zakresu gazownictwa.

Powód nie wykazał też w treści skargi kasacyjnej, w jaki sposób doszło do naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 6 k.c. w zw. z art. 9 ust. 2 pkt 5 uokik w zw. z art. 6 ust. 1-3 Konwencji i art. 7 Konstytucji RP przez ich niewłaściwe zastosowanie i przerzucenie na powoda ciężaru dowodu w zakresie wykazania, że istniały alternatywne względem P. źródła dostaw paliwa gazowego na rzecz przedsiębiorcy zamierzającego dokonywać dalszej odsprzedaży gazu, co jego zdaniem skutkuje naruszeniem zasady domniemania niewinności i prawa powoda do obrony.

W ocenie Sądu Najwyższego nie wykazano też naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 6 ust. 1-3 Konwencji i art. 7 Konstytucji RP przez ich niewłaściwe zastosowanie i uniemożliwienie powodowi efektywnego wykazania wadliwości opinii biegłego, w sytuacji, w której to na powoda został bezprawnie przerzucony ciężar dowodu w zakresie wykazania, że istniały alternatywne względem P. źródła dostaw paliwa gazowego na rzecz przedsiębiorcy zamierzającego dokonywać dalszej odsprzedaży gazu, mimo złożenia przez powoda stosownego wniosku o przesłuchanie biegłego na rozprawie, co miałoby naruszać prawo do obrony z uwagi na nierzetelność postępowania.

Gwarancje wynikające z art. 6 Konwencji, czyli prawo do rzetelnego procesu sądowego, zostały w tej sprawie zachowane. Podnoszona w skardze kasacyjnej kwestia kontrydiktoryjności postępowania sądowego w sprawach gospodarczych, jak i poprzedzający go administracyjnoprawny charakter postępowania prowadzonego przed Prezesem UOKiK, zostały właściwie zastosowane, tj. z uwzględnieniem szczegółowych zasad rządzących postępowaniami odrębnymi, mającymi zastosowanie do spraw w przedmiocie naruszeń prawa ochrony konkurencji i konsumentów. Sąd Najwyższy nie dostrzega błędów w przeprowadzonych postępowaniach, które wskazywałyby na niezgodne z prawem rozumienie kontrydiktoryjności w zakresie zgłaszania nowych twierdzeń faktycznych lub przedstawiania dowodów w sprawie. W ocenie Sądu Najwyższego odrębność postępowań z zakresu spraw gospodarczych, na etapie postępowania sądowego, została zachowana, podobnie jak administracyjny charakter postępowania wszczętego przez Prezesa UOKiK.

Rozważając szczegółowo kwestię zastosowania Konwencji w niniejszej sprawie trzeba podkreślić, że postępowania sądowe z zakresu prawa konkurencji i konsumentów, w których kwestionuje się nałożenie kary pieniężnej, nie są klasycznymi postępowaniami karnymi w rozumieniu Konwencji. Mogą one korzystać z ochrony przewidzianej Konwencją, lecz przywoływany w treści skargi art. 6 ust. 1 Konwencji powinien być odnoszony, w przedmiotowej sprawie, do obowiązku zapłaty na rzecz państwa lub jednostek państwu podporządkowanych, kary pieniężnej, co nie jest tożsame z postępowaniem karnym, skazaniem lub wymierzaniem kary grzywny (patrz: L. Garlicki (red.), *Konwencja o Ochronie Praw człowieka i Podstawowych Wolności, Tom I, Komentarz do artykułów 1-18*, Warszawa 2010, s. 272-273). Mając na uwadze w/w rozróżnienie, zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego należy uznać za nietrafny. Sąd Apelacyjny prawidłowo zastosował art. 6 k.c. w zw. z art. 9 ust. 2 pkt 5 uokik do oceny sytuacji P., w tym do jej działań polegających na nadużywaniu pozycji dominującej na krajowym rynku hurtowej sprzedaży gazu ziemnego przez przeciwdziałanie ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania, bądź rozwoju konkurencji na krajowym rynku sprzedaży detalicznej gazu ziemnego wskutek odmowy sprzedaży tego paliwa gazowego na zasadach umowy kompleksowej na rzecz przedsiębiorcy zamierzającego dokonywać dalszej odsprzedaży, tj. N., oraz stwierdził zaniechanie jej stosowania z dniem 30 listopada 2010 r.

Sąd Najwyższy nie zgadza się z zarzutem, że nie zbadano przesłanki „niezbędności” zawarcia umowy kompleksowej przez P. z N. w zakresie wejścia na rynek detaliczny. Opinia biegłego przeczy temu twierdzeniu. Sąd Najwyższy nie znajduje też podstaw do postawienia Sądowi Apelacyjnemu ani Prezesowi UOKiK zarzutu naruszenia art. 7 Konstytucji, bowiem żaden z tych organów nie przekroczył granic kompetencji przewidzianych przepisami prawa. Nie można uznać za takie naruszenie odmowy wezwania biegłego na rozprawę w celu złożenia dodatkowych, ustnych wyjaśnień. P. miał możliwość ustosunkowania się do opinii biegłego, zaś to do sądu należy ostateczna ocena, czy jest ona kompletna dla efektywnej realizacji prawa i wydania orzeczenia. W ocenie Sądu Najwyższego, Sąd Apelacyjny nie przekroczył granic swobodnej oceny dowodów w tej sprawie, uznając wniosek o

przesłuchanie biegłego na rozprawie za zbędnie przedłużający prowadzone postępowanie.

Nie można się też zgodzić z zarzutem, że Sąd Apelacyjny nie zweryfikował materiałów źródłowych ani dokumentów, na których oparł opinię biegły sądowy. Ten bowiem dysponuje wiedzą specjalistyczną, a Sąd Apelacyjny nie miał obowiązku jej weryfikacji, podobnie jak wymienionych materiałów źródłowych. W uzasadnieniu wyroku szczegółowo wskazano, że zakres opinii dotyczył roku 2010 i wyjaśniono wszelkie trudności związane z jej sporządzeniem. W ocenie Sądu Najwyższego dołożono zatem należytej staranności, aby ocenić stan faktyczny we wskazanym okresie, co pozwoliło na trafną finalnie ocenę naruszeń, jakich dopuścił się P., który też nie przedstawił dowodów przeczących twierdzeniom biegłego sądowego z zakresu gazownictwa.

Ponadto, w treści skargi kasacyjnej powołano się na naruszenie zasady praworządności, zarzucono przypisywanie winy na podstawie subiektywnego odczucia organu czy sądu, przy pominięciu faktów niekorzystnych dla jego tezy. Problem jednak w tym, że nie wskazano konkretnych faktów ani dowodów, które sąd lub organ w tej sprawie pominął. W szerokim uzasadnieniu zarzutów odnaleźć można wiele fragmentów orzeczeń, lecz ich szczegółowa analiza nie prowadzi do konkluzji potwierdzającej zarzut naruszenia przepisów wskazanych w skardze. Przedstawiona doniosłość prawna zagadnienia rozkładu ciężaru dowodu w kontradiktoryjnym postępowaniu sądowym zainicjowanym odwołaniem od decyzji Prezesa UOKiK w istocie może przyczynić się do respektowania standardów i gwarancji proceduralnych przysługujących przedsiębiorcom, tylko że w tej sprawie zostały one zachowane.

Skarżący twierdzi, że hybrydowy model postępowania rodzi wątpliwości w zakresie rozpoznawania sprawy i stosowanych standardów, ale nie wskazuje jakie są to wątpliwości. Co do standardów zaś, to Sąd Najwyższy nie dopatrywał się ich naruszeń, ani na etapie sądowym, ani też w poprzedzającym je postępowaniu administracyjnym. Skarżący nie wykazali też na podstawie czego, jakich przepisów, mogłaby je obowiązywać inna zasada rozkładu ciężaru dowodu. Samo twierdzenie w tym względzie, zawarte w uzasadnieniu zarzutów skargi kasacyjnej, jednak bez

skonkretyzowanej podstawy prawnej, nie jest wystarczające dla ewentualnego uznania ich zasadności.

Z całą stanowczością należy podkreślić, że Sąd Apelacyjny dokonał bardzo szczegółowej analizy zarzutów apelacji. Odniósł się wyczerpująco do wszelkich okoliczności związanych z kwestionowaniem treści opinii biegłego z zakresu gazownictwa i w rezultacie zasadnie apelację oddalił. Podobna jest w tym zakresie ocena Sądu Najwyższego, który uważa, że zarzuty skargi kasacyjnej w przedmiotowej sprawie, nie wnoszą nowych okoliczności, które mogłyby czynić zadość wymaganiom jej zasadności. Zagadnienia dotyczące kwestionowania treści opinii biegłego zostały szczegółowo omówione w uzasadnieniu Sądu Apelacyjnego i tym samym Sąd Najwyższy nie dostrzega nowych okoliczności dowodowych, które wymagałyby uzupełnienia. Brak też nowych argumentów jurydycznych dla podważenia dyrektyw oceny dowodów, które mogłyby skutkować potrzebą uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego. Kwestionowanie przez skarżącego zasad postępowania dowodowego nie zmierza w tym wypadku do wskazania nowych okoliczności, a stawiane zarzuty naruszenia art. 6 Konwencji, art. 7 Konstytucji czy art. 6 k.c. nie znajdują potwierdzenia w treści skargi kasacyjnej, bowiem ta nie wskazuje na żadne nowe okoliczności, które Sąd Apelacyjny pominął dokonując oceny prawidłowo zgromadzonego materiału dowodowego.

Biorąc pod uwagę treść skargi kasacyjnej i fakt, że ustalono naruszenie przez powoda uokik, należy potwierdzić nietrafność zarzutów skargi kasacyjnej w kontekście art. 6 EKPC, który to przepis ma charakter ochrony proceduralnej i którego zadaniem jest zagwarantowanie skorzystania z innych praw człowieka. Europejski standard prawa do rzetelnego procesu należy rozumieć jako gwarantowanie jednostce prawa do skutecznego środka prawnego umożliwiającego realizację materialnych praw i wolności, jak również prawa dostępu do bezstronnego sądu – czyli prawa do rzetelnego procesu (K. Orzeszyna, M. Skwarzyński, R. Tabaszewski, *Prawo międzynarodowe praw człowieka*, Warszawa 2020, s. 312). Europejski Trybunał Praw Człowieka dokonywał wykładni pojęcia procesu „rzetelnego”, przez które należy rozumieć proces realizowany w warunkach poszanowania przesłanek: sprawiedliwości i jawności postępowania. Proces rzetelny to proces, w trakcie którego dokonywane jest sprawiedliwe,

publiczne rozpoznanie sprawy w rozsądnym terminie przez sąd, jako niezawisły i bezstronny organ judykacyjny, który posiada umocowanie i legitymację do sprawowania czynności procesowych wyrażoną w ustawie. *A contrario* procesem nierzetelnym należy określić takie postępowanie przez organ sądowniczy pozbawione choćby jednego z atrybutów określonych w art. 6 Konwencji: 1) sprawiedliwości; 2) niezawisłości; 3) publiczności; 4) bezstronności; 5) przy uwzględnieniu wymogu rozsądnego czasu procedowania (ibidem, s. 314). Sąd Najwyższy nie dostrzega naruszenia w/w standardu, jak to zostało wskazane w treści skargi kasacyjnej, ani w zakresie naruszenia zasady domniemania niewinności, prawa powoda do obrony ani też nierzetelności postępowania. Błędnie też skarżący wskazał na naruszenie prawa o charakterze procesowym, pomijając jakie prawo materialne zostało w tej sprawie naruszone, podobnie zresztą jak i podniesiony zarzut naruszenia art. 7 Konstytucji, który zupełnie pomija, jakie konkretnie kompetencje organu administracji lub sądu zostały przekroczone w tej sprawie.

Jako kwestię końcową wyjaśnić należy, że zgodnie z art. 398¹¹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną na posiedzeniu niejawnym, chyba że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, a skarżący złożył w skardze kasacyjnej wniosek o jej rozpoznanie na rozprawie. W skardze kasacyjnej powoda zawarty został wniosek o rozpoznanie skargi na rozprawie z uwagi na istnienie istotnego zagadnienia prawnego, wymagającego rozstrzygnięcia, czy dopuszczalne jest i zgodne z art. 6 ust. 1-3 Konwencji przerzucenie na przedsiębiorcę ciężaru dowodu w postępowaniu sądowym z odwołania od decyzji Prezesa UOKiK w zakresie wykazania, że przedsiębiorca nie dopuścił się praktyki ograniczającej konkurencję. Mając na uwadze, że tak określone zagadnienie prawne nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy Sąd Najwyższy przyjął skargę kasacyjną do rozpoznania na posiedzeniu niejawnym.

Z tych przyczyn, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. oddalił skargę kasacyjną jako nie opartą na uzasadnionych podstawach.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1, § 1¹, § 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 14 ust. 2 pkt 1 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2

rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. 2018, poz. 265).

[SOP]

[ms]